

လုံခြုံရေးကဏ္ဍ နှင့် ကျန်းမာရေးကပ်ဆိုင်မှု ကာလများ

(The Security Sector and Health Crises)

နယ်မြေတစ်ခုအတွင်း ကူးစက်လျက်ရှိသောရောဂါများနှင့် ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါများကို ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်း နှင့် တုန့်ပြန်ဖြေရှင်းတို့တွင် လုံခြုံရေးကဏ္ဍတွင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ၏ အခန်းကဏ္ဍများ

ယခုစာစဉ်အတွဲများအကြောင်း

SSR နောက်ခံအကြောင်းအရာလက်စွဲများသည် (SSG) လုံခြုံရေးကဏ္ဍအား ကောင်းမွန်သည့်အုပ်ချုပ်မှုပေးရေးနှင့် (SSR) လုံခြုံရေးကဏ္ဍအား ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတို့တွင် ပါဝင်သည့် ခေါင်းစဉ်များနှင့် အယူအဆများကို ကျစ်လျစ်ပြည့်စုံစွာ မိတ်ဆက်ပေးထားပါသည်။ ယခုစာစဉ်အတွဲလိုက်သည် နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံအတော်များများကို အခြေခံလျက် ယနေ့ခေတ် ငြင်းခုံဆွေးနွေးမှုများကို အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြကာ၊ အဓိကစကားလုံး အသုံးအနှုန်းများကို ရှင်းလင်းဖော်ပြ၍၊ အဓိကအချက်အချာကျသည့် အားပြိုင်မှုများကို မြင်သာအောင်ပြသပေးပါသည်။ SSR နောက်ခံအကြောင်းအရာလက်စွဲများသည် ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်မှုပေးရေး သို့မဟုတ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတို့အတွက် သတ်သတ်မှတ်မှတ်ဖြစ်ပြီးသား စနစ်ပုံစံများ၊ မူဝါဒများ သို့မဟုတ် အကြံပြုချက်များကို ကြော်ငြာပေးခြင်းမဟုတ်ပါပဲ ဖတ်ရှုသူများက ခေါင်းစဉ်တစ်ခုခြင်းစီအပေါ်တွင် ၎င်းတို့၏ အသိပညာကို တိုးချဲ့နိုင်ရန် ထပ်မံလေ့လာနိုင်မည့် ဖတ်ရှုစရာအရင်းအမြစ်များကိုသာ စီစဉ်ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ SSR နောက်ခံအကြောင်းအရာလက်စွဲများသည် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာကိစ္စ၌ အုပ်ချုပ်မှုပေးရေးနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတို့တွင် ပါဝင်ပတ်သက်သူများအတွက် ကောင်းမွန်သော SSG နှင့် SSR ဆိုင်ရာ ယနေ့ခေတ် နည်းလမ်းနည်းနာများကို နားလည်သိရှိနိုင်ရုံသာမက နှိုက်နှိုက်ခွတ်ခွတ် အကဲဖြတ်နိုင်ရန်အတွက်ပါ အရင်းအမြစ်တစ်ခုပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤ SSR နောက်ခံအကြောင်းအရာလက်စွဲ အကြောင်း

ဤ SSR နောက်ခံအကြောင်းအရာလက်စွဲသည် ကျန်းမာရေးကပ်ဆိုင်မှုကာလများတွင် လုံခြုံရေးကဏ္ဍတွင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ၏ အခန်းကဏ္ဍအကြောင်းဖြစ်သည်။ ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှုများသည် ကျန်းမာရေးစနစ်များကိုသာမက နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ စားနပ်ရိက္ခာ၊ ရေ၊ ပညာရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ စနစ်များ အပေါ်တွင်လည်း ဖိအားဖြစ်စေပါသည်။ ထို့ကြောင့် လုံခြုံရေးအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် မဟာဗျူဟာမြောက် အကျိုးကျေးဇူးများကို ပံ့ပိုးပေးပြီး ဘက်ပေါင်းစုံ အကျပ်အတည်းကြိုတင်ကာကွယ်ရေးနှင့် တုံ့ပြန်မှုအတွင်း မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည့် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍများအား ဆောင်ရွက်မှုပြုပါသည်။

SSR နောက်ခံအကြောင်းအရာလက်စွဲသည် အောက်ပါမေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပေးပါသည် --

- ▶ ကျန်းမာရေးကပ်ဆိုင်မှုဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။ *စာမျက်နှာ ၂*
- ▶ ကျန်းမာရေးကပ်ဆိုင်မှုများက မည်သည့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများကို တိုးပေးစေသနည်း။ *စာမျက်နှာ ၂*
- ▶ လုံခြုံရေးကဏ္ဍတွင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများသည် အဘယ်အခန်းကဏ္ဍများအတွင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသနည်း။ *စာမျက်နှာ ၅*
- ▶ လုံခြုံရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပါဝင်ပတ်သက်မှုနှင့် ယင်းတို့အား စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းမှုအား အဘယ်ကြောင့် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သနည်း။ *စာမျက်နှာ ၅*
- ▶ ကျန်းမာရေးကပ်ဆိုင်မှုများအတွင်း လုံခြုံရေးကဏ္ဍ ပါဝင်ခြင်း၏ အန္တရာယ်များနှင့် အကျိုးကျေးဇူးများကား အဘယ်နည်း။ *စာမျက်နှာ ၈*
- ▶ လုံခြုံရေးကဏ္ဍအား (ကောင်းမွန်သော) အုပ်ချုပ်ရေး SSG သည် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးကပ်ဆိုင်မှုများအတွက် ဗဟိုချက်မ မည်ကဲ့သို့ဖြစ်နေပါသနည်း။ *စာမျက်နှာ ၈*

ကျန်းမာရေးကပ်ဆိုက်မှုဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

ကျန်းမာရေးကပ်ဆိုက်မှုဆိုသည်မှာ ရပ်ရွာ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတွင်းဖြစ်ပွားသော ဥပမာဆိုရလျှင် နယ်မြေတစ်ခုအတွင်း ကူးစက်လျက်ရှိသောရောဂါ၊ သို့တည်းမဟုတ် ဒေသတွင်း သို့မဟုတ် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အဆင့်တွင် ဖြစ်ပွားသော ကမ္ဘာ့ကူးစက်ရောဂါကဲ့သို့ဖြစ်သည့် **ရောဂါတစ်ခုသည် အသစ်ဖြစ်ပွားခြင်း သို့မဟုတ် ပြင်းထန်စွာဖြစ်ပွားခြင်း သို့မဟုတ် အလျင်အမြန် ကူးစက်ပျံ့နှံ့နေခြင်း**ကို ဆိုလိုပါသည်။ အချို့ကူးစက်ရောဂါများသည် လူများထံမှ အခြားလူများထံ တိုက်ရိုက်ပျံ့နှံ့သွားပြီး၊ အချို့မှာ တိရစ္ဆာန်များ၊ အင်းဆက်ပိုးများ၊ ရေ၊ မြေ၊ သို့မဟုတ် အခြားသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကူးလူးဆက်စပ်သည့်အရာများမှတစ်ဆင့် ကူးစက်ပျံ့နှံ့စေသည်။ လတ်တလောဥပမာများတွင် ပါဝင်သည်များမှာ coronaviruses (COVID-19, SARS နှင့် MERS)၊ အီဘိုလာ၊ တုပ်ကွေး (ဝက်တုပ်ကွေး၊ ကြက်ငှက်တုပ်ကွေး)၊ အပူပိုင်းရောဂါအမျိုးမျိုး (ဇီကာ၊ ချားဂတ်စ်ရောဂါ၊ တီဘီရောဂါ၊ အဝါရောင်အဖျားရောဂါ)၊ အိပ်ချ်အိုင်ဗီ/အေအိုင်ဒီအက်စ် တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှုများကြောင့် ကျန်းမာရေးစနစ်များကို တိုက်ရိုက်ဖိအားဖြစ်စေသည်။ အများအားဖြင့် ဤစနစ်များတွင် အရည်အချင်းပြည့်မီပြီး ပြင်ဆင်ထားသည့် ဝန်ထမ်းများမရှိခြင်း၊ လုံလောက်သော ပစ္စည်းများမရှိခြင်းနှင့် အရင်းအမြစ်များကို လုံလောက်စွာ စုစည်းစီစဉ်ထားမှုမရှိခြင်းတို့ ဖြစ်လေ့ရှိပါသည်။ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးကိစ္စနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံအားနည်းခြင်းတို့သည် အထူးသဖြင့်ဝေးလံခေါင်ဖျားသော သို့တည်းမဟုတ် အားနည်းချက်ရှိသော ထိခိုက်လွယ်သော လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများသို့ လက်လှမ်းမီရေးကိစ္စတွင် နောက်တိုးကန့်သတ်ချက်များကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ထို့အပြင် ဆရာဝန်များ၊ သူနာပြုများ၊ လူနာတင်ယာဉ်မောင်းများ၊ ဆေးဝါးပညာရှင်များနှင့် ဓာတ်ခွဲခန်းပညာရှင်များအပါအဝင် ကျန်းမာရေးလုပ်သားများသည် ကပ်ရောဂါတိုက်ပွဲ၏ ရှေ့တန်းတွင် ရှိနေကြပြီး တာဝန်ဝတ္တရားထမ်းဆောင်ရာ၌ ကူးစက်မှုများနှင့် ထိတွေ့ရသဖြင့် ၎င်းတို့သည် ကိုယ်တိုင်ပင် မကြာခဏသားကောင်များ ဖြစ်ကြရသည်။ COVID-19၊ ဝက်တုပ်ကွေး၊ အီဘိုလာနှင့် အခြားအကျပ်အတည်းများအတွင်းကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ်များသည်ဒုက္ခရောက်ခဲ့ကြရပါသည်။

ကျန်းမာရေးကပ်ဆိုက်မှုများက မည်သည့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများကို တိုးပွားစေသနည်း။

ကျန်းမာရေးကပ်ဆိုက်မှုများကို ကိုယ်စားပြုသော အရေးပေါ်အခြေအနေသည် ကျန်းမာရေးစနစ်များအလွန်ဖြစ်သည့် **လူသားလုံခြုံရေးနှင့် အရေးပါသော အခြေခံအဆောက်အအုံများအပြင် အမျိုးသားလုံခြုံရေးနှင့် ပြည်သူ့လူထုတွင်း တည်ငြိမ်ရေးတို့တွင်ပင် ထိခိုက်လွယ်သည့်အားနည်းချက်များကို ဖော်ပြနိုင်သည်။** အရေးပေါ်အစီအမံများသည် အဆင့်ဆင့်ကွပ်ကဲမှုပုံစံများကို ပြောင်းလဲစေနိုင်ပြီး မြန်ဆန်သောတုံ့ပြန်ဆောင်

ရွက်မှုများကို အားပေးရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို ပေါင်းစပ်မှုဖြစ်စေကာ အားကောင်းစေနိုင်ပြီး၊ ထိပ်တန်း အစိုးရပုဂ္ဂိုလ်များကိုပင် ရိုက်ခတ်သက်ရောက်မှု ရှိနိုင်သည်။ ကပ်ဆိုက်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် မလုံခြုံမှုက ဖောက်ထွင်းမှု၊ ခိုးမှု၊ ဆိုက်ဘာရာဇဝတ်မှု၊ လိမ်လည်မှု သို့မဟုတ် အခြားရာဇဝတ်မှုများ တိုးပွားလာခြင်း စသည့် ပြည်သူ့လူထုတွင်း တည်ငြိမ်မှုကို စိန်ခေါ်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်။ ထိုမျှမကသေးဘဲ၊ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းဥပဒေများကို ကြပ်မတ်လိုက်နာခြင်းက လူတို့၏ သွားလာလှုပ်ရှားမှုအလျဉ်ကို ရပ်တန့်စေနိုင်ခြင်း၊ စာနပ်ရိက္ခာနှင့် ရေကို လက်လှမ်းမီရရှိနိုင်ရန် ခက်ခဲလာနိုင်ရာတွင် အထူးသဖြင့် သီးခြားခွဲ၍ ကန့်သတ်ချက်ဖြင့်နေထိုင်ရသူများအတွက်နှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ မသန်စွမ်းသူများ၊ ကောင်းစွာမသွားလာနိုင်သူများ သို့တည်းမဟုတ် ကျေးလက်ဒေသများတွင် နေထိုင်ကြသူများအတွက်ဖြစ်ခြင်း၊ ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက်များ အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ခြင်းများက လူသားခြင်းစာနာထောက်ထားမှု အကူအညီပေးရေး ကြိုးပမ်းချက်များအပေါ် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်စေနိုင်ပြီး လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခအတွင်း နေထိုင်ကြရသူများအပေါ် ထိခိုက်စေနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ၊ COVID-19 အကျပ်အတည်းကာလအတွင်း တစ်နိုင်ငံလုံး (သို့) နေရာဒေသအလိုက် ပိတ်ဆို့ကန့်သတ်မှုများ ပါဝင်သော တိုးချဲ့လိုက်သော ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အသေးစားများ၊ ဝင်ငွေနည်းသူများနှင့် လူနည်းစုများကို အချိုးအစားမညီမျှစွာ ရိုက်ခတ်သက်ရောက်လျက် စီးပွားရေးကျဆင်းမှုနှင့် အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်မှုကို စတင်စေပါသည်။ လူအများအပြားကို ၎င်းတို့၏ နေအိမ်များအတွင်း ကန့်သတ်နေထိုင်စေခြင်းက စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် စိတ်ကျန်းမာရေး (နှင့် ဆက်စပ် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များ) အတွက်နှင့် အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် မတော်မတားပြုမှုများအတွက်လည်း သိသာထင်ရှားသည့် နောက်ဆက်တွဲဂယက်ရိုက်ခတ်မှုများ သယ်ဆောင်လာပါသည်။ ဖော်ပြခဲ့သည့် ဒုတိယအချက်အပေါ် ထပ်မံဖြည့်စွက်ရလျှင်၊ ကျောင်းများပိတ်ထားခြင်းသည် ကျား-မ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ဆယ်ကျော်သက်ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရခြင်းတို့ ပိုမိုမြင့်မားလာခြင်းနှင့်လည်း ဆက်စပ်နေပါသည်။ ရောဂါလက္ခဏာပြသမှုများ သို့တည်းမဟုတ် ရောဂါပြန့်ပွားသည့် အဓိကနေရာများနှင့်ဆက်နွယ်နေသူများသည် ကဲ့ရဲ့အပြစ်ဆိုခံရခြင်း၊ တစ်ခါတစ်ရံတွင် တိုင်းရင်းသားဆိုင်ရာနှင့် လူမျိုးရေးဆိုင်ရာ ထိပါးသံများ ကြုံတွေ့နိုင်ပါသည်။ လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ခြင်း၊ မိသားစု အတူလျှော်ဖွတ်ခြင်း နှင့် သေသူအား ရိုးရာသင်္ဂြိုဟ်ခြင်း ကဲ့သို့သော ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းများမှာ ပိတ်ပင်ခံထားရထားရခြင်းက ရပ်ရွာလူထု၏ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ရစ်ဖွဲ့နှောင့်ထားမှုကို ဖြည်းညှင်းစွာ ချေဖျက်လျက်ရှိပါသည်။ အချုပ်အစားဖြင့်ဆိုရသော် အားလုံးသောစနစ်များ (စားနပ်ရိက္ခာ၊ ရေ၊ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်း နှင့် ယဉ်ကျေးမှု) သည် ဖိစီးခံရလျက်ရှိသော ကျန်းမာရေးစနစ်များအားဖြင့် ရိုက်ခတ်သက်ရောက်မှုခံရပြီး ယင်းတို့အားလုံးသောသည်လည်း အပြန်အလှန်ဆက်စပ်နေပါသည်။

အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်တို့ကို အကာအကွယ်ပေးရန်အတွက် ဥပဒေများ၊ အရေးပေါ်အစီအမံများနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများအား

ကြပ်မတ်လိုက်နာစေရမည်ဖြစ်သော်လည်း **လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ဟန်ချက် ထိန်းထားရမည်ဖြစ်သည်။** လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များ အပါအဝင် အစိုးရဌာန ဆိုင်ရာများအပေါ် **အကြောက်တရား သို့မဟုတ် မယုံကြည်မှု** မှန်သမျှ သည် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများကို ရပ်ရွာလူထု များအတွင်း ခုခံငြင်းကန်မှုဖြစ်စေရန် ဦးတည်သွားစေနိုင်ပါသည်။ **သီးခြားခွဲ၍ကန့်သတ်နေထိုင်စေခြင်း (ကွာရန်တင်း)၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး နှင့် ခရီးသွားလာမှု ကန့်သတ်ချက်များသည်** အစောပိုင်းရှာဖွေတွေ့ရှိ ခြင်းနှင့် တားဆီးကာကွယ်ခြင်းများတွင် အလွန်အရေးပါသော်လည်း ရှင်းလင်းသော ညွှန်ကြားချက်များနှင့် သတင်းအချက်အလက် စီးဆင်းမှု ကို လိုအပ်ပြီး ယင်းတို့အား အချိန်အကန့်အသတ်ဖြင့်ထား၍ စဉ်ဆက်မပြတ် ပြန်လည် ပြင်ဆင်မှုများပြုလုပ်ပေးသင့်ပါသည်။ အဆိုပါ ကန့် သတ်ချက်များတွင် ကြီးလေးသည့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာနှင့် သံတမန်ရေး ဆိုင်ရာ အကျိုးဆက်များရှိနိုင်ကာ တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်း၊ မိသားစုစား ဝတ်နေရေးနှင့် ကောင်းမွန်စွာနေထိုင်ရန်နိုင်မှုအပေါ် ထိခိုက်စေနိုင်ပါ သည်။ အကျဉ်းထောင်များ၊ ထိန်းသိမ်းရေးစခန်းများ၊ ဒုက္ခသည်စခန်း များနှင့် အိုးအိမ်မဲ့နေထိုင်ရာအရပ်များ စသော **တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး နီးကပ် စွာနေထိုင်ကြရသောနေရာများတွင်** ယခင်ကပင် ထိခိုက်လွယ်သော လူ တန်းစားများအတွက် ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားနိုင်ခြေသည် အထူးမြင့်မား ပါသည်။ သို့တိုင်၊ အရေးပေါ် ကျန်းမာရေးအကျပ်အတည်းတစ်ခုနှင့် ရင်ဆိုင်နေကြရသော နိုင်ငံများစွာသည် ငွေကြေး၊ ပစ္စည်းနှင့် လူသားအ ရင်းအမြစ်တို့အပါအဝင် **ချက်ချင်းအသုံးပြုနိုင်သော အရင်းအမြစ်များ ချို့တဲ့လျက်ရှိရာ၊** လောက်ငှစွာ သိုလှောင်ထားမှုမရှိခြင်းနှင့် ဘေးအန္တ ရာယ်ကပ်ဘေးအတွက် အကြိုပြင်ဆင်မှု လုံလောက်မှုမရှိခြင်းတို့ ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

အစိုးရများ၊ နိုင်ငံတကာပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ၊ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု ပေးသူများနှင့် နိုင်ငံသားများအတွက်နှင့် ၎င်းတို့အကြားတွင် အချိန်နှင့်တ ပြေးညီ ယုံကြည်စိတ်ချနိုင်သော **သတင်းအချက်အလက်များ**ကို လက် လှမ်းမီနိုင်မှုသည် မြန်ဆန်ထိရောက်သည့် အကျပ်အတည်းစီမံခန့်ခွဲမှုအ တွက် အရေးပါသည်။ မှန်ကန်တိကျမှုမရှိသော သို့မဟုတ် ရှေ့နောက် မညီသော သတင်းအချက်အလက်များသည် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ပေးသူများ၊ အစိုးရ အရာရှိများနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကဲ့သို့ အဓိက သက်ဆိုင်သူများအကြား မယုံကြည်မှုကို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ သို့သော် လည်း ဒေတာအချက်အလက် ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်မှု၊ သတင်းအချက်အ လက် စုဆောင်းနိုင်မှုများ၊ ဆိုရှယ်မီဒီယာနှင့် အခြားသော ပလက်ဖောင်း များတွင် သတင်းမှားများ ပျံ့နှံ့မှုနှင့် ထောက်လှမ်းရေးအား နိုင်ငံရေးအ သွင်ပြောင်းခြင်း စသည့် အရေးကိစ္စများ အပါအဝင်ဖြစ်သော ပွင့်လင်း မြင်သာခြင်းရှိမှုအတွက် အတားအဆီးများရှိနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် အ ရေးပေါ်တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများသည် နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် မှုနှင့် ကျန်းမာရေးလုပ်သားများနှင့် ကဏ္ဍအသီးသီးမှ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် များအကြား ပညာရပ်နယ်ပယ်ပေါင်းစုံ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတို့ကို လို အပ်ပါသည်။ လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များအား လက်တွင်းရယူထားနိုင်

ရန်နှင့် ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားမှုကို ထိန်းချုပ်နိုင်ရန်အတွက် အစိုးရတစ်ရပ် သည် နိုင်ငံတကာ၊ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာနှင့် ပညာရပ်နယ်ပယ်ပေါင်းစုံတို့မှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသူများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရန် အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှု၊ ကဏ္ဍတာဝန်များအား ရှင်းလင်းစွာ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ထားမှု၊ ထို့ပြင် အမျိုးမျိုးသော ဘာသာစ ကားများ၊ ကိုးကွယ်ရာများ၊ ယဉ်ကျေးမှုများနှင့် တန်ဖိုးထားရာများ အသီး သီးတို့အတွင်း အလုပ်ဖြစ်သည့် အသိသတိရှိမှုနှင့် သွက်လက်လျင်မြန်မှု စသည်တို့ကို လိုအပ်ပါသည်။

ပုံ - ၁ ကျန်းမာရေး ကပ်ဆိုက်မှုကာလများအတွင်း လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ အဓိက စိန်ခေါ်ချက်များ

ဒီမိုကရက်တစ်အဖွဲ့အစည်းများ	
<ul style="list-style-type: none"> - အရေးပေါ်အစီမံများကို တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံ လွတ်လပ်ခွင့်များနှင့် ချိန်ခွင်လျှာညှိရန် လိုအပ်ခြင်း - ဒီမိုကရက်တစ် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပျက်ပြားစေခြင်း - ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ရွေးကောက်ပွဲလုံခြုံရေးအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှု များ 	<ul style="list-style-type: none"> - ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့များ၏ စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းမှု အခန်းကဏ္ဍတာဝန်များ အပေါ် ကန့်သတ်ချက်များ သို့မဟုတ် ဆိုင်းငံ့ခြင်း - နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ပုံမှန် အဆင့်ဆင့်ကွပ်ကဲမှုစနစ်မှ သွေဖည်ခြင်း - အရေးပေါ်ကာလများတွင် အရပ်ဘက်-စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ တင်းမာမှုနှင့် လုံခြုံရေး ကဏ္ဍအပေါ် အရပ်ဘက်အာဏာစက်အတွက် စိန်ခေါ်ချက်များ
နိုင်ငံတော်၏ တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းချက်နှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ	
<ul style="list-style-type: none"> - အရေးကြီးသော အခြေခံအဆောက်အအုံများအပြင် အစိုးရ စနစ်များနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း - ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းလုပ်ငန်း နှောင့်နှေးခြင်းများနှင့် လိုအပ်သော ဥပဒေနှင့် မူဝါဒဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတွင် အတားအဆီးများ - တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ချိတ်ဆက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု - အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများအတွက် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အတားအဆီး များ - ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းအရင်းအမြစ်များ ချို့တဲ့ခြင်းအပြင် ကျန်းမာရေးကိစ္စ၊ အကြံပြုဆင်ထားနိုင်မှုနှင့် ဝန်ထမ်းများ သွားလာနိုင်မှုဆိုင်ရာ ကန့်သတ် ချက်များ 	<ul style="list-style-type: none"> - လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ခရီးသွားလာမှု ကြီးကြပ်ရေး - လူများပြည့်ကျပ်နေသော ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းဌာနများအတွက် အန္တရာယ်များနှင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ တရားရေး လုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ် ရိုက်ခတ် သက်ရောက်မှုများ - မှန်ကန်တိကျ၍ အချိန်နှင့်တပြေးညီဖြစ်သော သတင်းအချက်အလက်များ ဖြန့် ဝေခြင်းနှင့် သတင်းမှား/မဟုတ်မမှန်သတင်း ဖော်ထုတ်ခြင်း - လူမှုရေး မတည်မငြိမ်ဖြစ်ခြင်း၊ ပြည်သူလူထုအတွင်း တည်ငြိမ်မှုအပေါ်စိန်ခေါ် ချက်များ၊ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများ၏ ခြိမ်းခြောက်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ သို့တည်းမဟုတ် အသွင်ကူးပြောင်းရေးဆိုင်ရာ တရားရေးကိစ္စ လုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်နေသည့် နိုင်ငံများအတွက် အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများ
စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ အကျိုးဆက်များ	
<ul style="list-style-type: none"> - အကြောက်တရားကို အသိအမှတ်ပြုခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် ရင်ဆိုင်တုံ့ ပြန်ဖြေရှင်းခြင်း - အရပ်သားများအပေါ်စားနပ်ရိက္ခာ၊ ရေ၊ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ လူမှုရေး နှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ရိုက်ခတ်သက်ရောက်မှုများ 	<ul style="list-style-type: none"> - ဘာသာစကား၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုဆိုင်ရာ နှင့် မနုဿဗေဒဆိုင်ရာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားစရာများ - အရပ်ဘက်နှင့် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များကို အယုံအကြည်ကင်းမဲ့မှု

လုံခြုံရေးကဏ္ဍတွင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများသည် အဘယ်အခန်းကဏ္ဍများအတွင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသနည်း။

အကျပ်အတည်းကာလများအတွင်း လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းဌာနများ (အများအားဖြင့် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များ) အား အရပ်ဘက်ဆိုင်ရာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများအား အကူအညီပေးရန် တောင်းဆိုခံရခြင်းများ တိုးများလာလျက်ရှိပါသည်။ ဒေသတွင်းအဆင့်နှင့် ကမ္ဘာ့အဆင့်တွင်ရှိသော နိုင်ငံများအပြန်အလှန်ဆောင်ရွက်ပေးသည့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ အထူးလုပ်ငန်းများကလည်း ထောက်ပံ့ကူညီမှုနှင့် ကယ်ဆယ်ရေးကို ပံ့ပိုးပေးပါသည်။ သို့ဖြစ်သော်လည်း ယခင်အတွေ့အကြုံများအရ ကျန်းမာရေး ကပ်ဆိုက်မှုကာလများအတွင်း နိုင်ငံတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ လုံခြုံရေး အဖွဲ့အစည်းဌာနများက မည်သို့သော ပါဝင်ကူညီမှုမျိုးများကို ပြုလုပ်ပေးနိုင်သည် သို့မဟုတ် ပြုလုပ်ပေးသင့်သည်ဆိုသည့်အပေါ်တွင် မေးခွန်းထုတ်စရာ ဖြစ်စေပါသည်။ လုံခြုံရေးအဖွဲ့အစည်းဌာန တစ်ခုချင်းသည် ၎င်းတို့၏ သီးသန့်စီရိန်နေသည့် စွမ်းရည်များကြောင့် ဗျူဟာကျကျ ကောင်းကျိုးအားသာချက်များ ပေးစွမ်းနိုင်သောကြောင့် ကျန်းမာရေးအတွက် ပေါင်းစပ်တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းမှုတစ်ခုအတွက် တစ်ဖွဲ့ချင်းစီသည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ *လုံခြုံရေး ဆောင်ရွက်သည့်အဖွဲ့ဌာနများနှင့် ၎င်းတို့၏ အခန်းကဏ္ဍတာဝန်များဆိုင်ရာ (အထူးသဖြင့် မြို့ပြများအတွင်း) ယေဘုယျအချက်အလက်များကို ပိုမိုသိရှိလိုပါက "မြို့ပြဘေးကင်းလုံခြုံရေး" ဆိုသည့် SSR နောက်ခံအကြောင်းအရာလက်စွဲကို ကျေးဇူးပြု၍ ကိုးကားပါ။*

လုံခြုံရေးအဖွဲ့အစည်းဌာနများ၏ ပါဝင်ပတ်သက်မှုနှင့် ၎င်းတို့အား စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းမှုအား အဘယ်ကြောင့် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သနည်း။

ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ခြိမ်းခြောက်မှုများသည် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ခြိမ်းခြောက်မှုများဖြစ်နိုင်ကာ အပြန်အလှန်အားဖြင့်လည်း ထိုသို့ပင်ဖြစ်ကာ COVID-19 နှင့် အီဘိုလာ ဖြစ်ပွားမှုများက ထိုကဲ့သို့သော ရောဂါဖြစ်ပွားမှုများကို "ကျန်းမာရေး အကျပ်အတည်းများ" အဖြစ်သာ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်းတစ်ခုတည်းက လုံလောက်မှုမရှိကြောင်း သက်သေပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ အမှန်ပင်၊ စီးပွားရေး၊ လူသားကိစ္စနှင့် လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ ရှုထောင့်ကဏ္ဍများအရ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး အရေးပေါ်အခြေအနေတစ်ခုနှင့် အမျိုးသားလုံခြုံရေး အကျပ်အတည်းတို့အကြား မျဉ်းကြောင်းများသည် မှန်ဝါးလျက်ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်ဆန်ထိရောက်သော တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းမှုတစ်ခုအနေဖြင့် အဆိုပါကဲ့သို့ သဘောသဘာဝရှိသည့် ကပ်ဆိုက်မှုအကျပ်အတည်းတစ်ခုကို ဘက်ပေါင်းစုံတစ်လုံးတစ်ဝတည်းအဖြစ် ကိုင်တွယ်သင့်ရာ ကဏ္ဍစုံပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို အများအားဖြင့်လိုအပ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း အစိုးရတစ်ရပ်လုံးအားဖြင့် တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းရေးအနေဖြင့် ကျန်းမာရေးအကျပ်အတည်း စီမံခန့်ခွဲမှုအတွင်း ပါဝင်သည့် အားလုံးသော လုံခြုံရေးဆောင်ရွက်ပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများသည် အရပ်သား/ဒီမိုကရေစီနည်းကျ စောင့်ကြည့်ထိန်း

ကျောင်းမှုအောက်တွင် ရှိကုန်ရှိရမည်ဖြစ်ကြောင်း သတိပြုမှတ်သားစရာပေါ်ထွက်စေပါသည်။

လုံခြုံရေး အဖွဲ့အစည်းဌာနများသည် အရေးပေါ်အခြေအနေဆိုင်ရာ လိုအပ်ရာများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် အထူးသီးသန့် ဖွဲ့စည်းပြင်ဆင်ပေးထားခြင်း ခံထားရပါသည်။ စစ်တပ်များသည် အချိန်မရွေးလိုအပ်ပါက ကုန်တင်ရန်နှင့် စစ်သည်တော်များတင်ရန် ယာဉ်များ၊ လေယာဉ်များ၊ သင်္ဘောများဖြင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ အသင့်ပြင်ဆင်ထားမှု ရှိပြီး ယင်းအား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုပြုလုပ်ပေးပါသည်။ စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှုများ၏ သဘောသဘာဝအရ စစ်တပ်များသည် ဒေသန္တရဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံများတွင် ကပ်ဆိုက်မှုအကျပ်အတည်းများကို ကိုင်တွယ်ရန် အရင်းအမြစ်များ မရှိနိုင်သည့် ဝေးလံသီခေါင်သော နေရာများသို့ ပစ္စည်းများကို ပို့ဆောင်ပေးနိုင်သည့် စွမ်းရည် ရှိပြီး လူများ သို့မဟုတ် ပစ္စည်းများကို နေရာတစ်နေရာမှ လေကြောင်းဖြင့် သယ်ထုတ်နိုင်ပါသည်။ အသင့်ပြင်ဆင်စုစည်းရွေ့လျားနိုင်မှုက စစ်တပ်များအနေဖြင့် ယာယီအဆောက်အအုံများအားလည်း စိုက်ထူမှုပြုလုပ်နိုင်စေပါသည်။ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များ၏ မြင့်မားသော စည်းကမ်းတင်းကျပ်စွာထိန်းချုပ်မှုနှင့် စည်းကမ်းလိုက်နာမှု စရိုက်လက္ခဏာက ၎င်းတို့၏ စွမ်းဆောင်ရည်ပြည့်ဝမြန်ဆန်မှုကို မြင့်မားစေပါသည်။ စစ်သည်တော်ရဲတပ်ဖွဲ့များ၊ နိုင်ငံစောင့်တပ်ဖွဲ့များနှင့် အရပ်သား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး တပ်ဖွဲ့များသည် လူစုလူဝေးစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခံထားရပြီး၊ ၎င်းတို့၏ ပစ္စည်းများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုတို့သည် သီးခြားခွဲ၍ကန်သတ် ကွာရန်တင်းထားခြင်း အစီအမံများကို ကြပ်မတ်လိုက်နာစေခြင်းအတွက် အကူအညီဖြစ်စေပါသည်။ ရဲ့ ဒေသန္တရ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ပေးသူများ နှင့် ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များ သို့မဟုတ် ရိုးရာခေါင်းဆောင်များတွင် နိုင်ငံသားများနှင့် သီးသန့်အထူးဆက်ဆံရေးများ ရှိထားပြီး ပြည်သူလူထုဘေးကင်းလုံခြုံမှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ကာ ယုံကြည်မှုကို အားပေးမှုပြုလုပ်ပေးနိုင်ပါသည်။ အစိုးရမဟုတ်သော ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင်ရှိသော ဝေးလံသီးခေါင်သော တည်နေရာများ သို့မဟုတ် မြေပြင်များတွင် ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရသော သူများအား လက်လှမ်းမီရန်ကိစ္စမှာ နိုင်ငံတော်မှမဟုတ်သော လက်နက်ကိုင်အုပ်စုများ သို့တည်းမဟုတ် ပုဂ္ဂလိက လုံခြုံရေးကုမ္ပဏီများ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမရှိပဲ လုံးဝဖြစ်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ လုံခြုံရေး အဖွဲ့အစည်းဌာနများက အဆိုပါ ပိုင်ဆိုင်မှုရင်းမြစ်များကို နှစ်မြှုပ်အသုံးချပေးသည့်အခါ ကျန်းမာရေး ကပ်ဆိုက်မှုကို ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးရှုထောင့်မှ စီမံခန့်ခွဲအတွက် ကျန်းမာရေးလုပ်သားများက ၎င်းတို့၏ အချိန်နှင့် ရင်းမြစ်များကို အလေးပေးအာရုံထားနိုင်ပါမည်။

စောစီးစွာနှင့် မှန်ကန်သင့်တော်သော အသင့်ပြင်ဆင်ထားမှုသည် ကပ်ဆိုက်မှုအကျပ်အတည်းဆိုင်ရာ ကယ်ဆယ်ဆောင်ရွက်ရေးကို လျင်မြန်စွာ ဖြန့်ကျက်ရာတွင် လွယ်ကူချောမွေ့စေရေးအတွက် အဓိကသော့ချက်ဖြစ်ပြီး၊ ပြင်းထန်သော ရောဂါဖြစ်ပွားမှု မပေါ်ပေါက်မီ လုံခြုံရေး အဖွဲ့

အစည်းဌာနများအနေဖြင့် အနာဂတ်တွင် မှန်ကန်ထိရောက်သည့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းမှုအမျိုးမျိုးဖြစ်ပေါ်လာစေရန် အခြေခံအုပ်မြစ်ကို တည်ထောင်ထားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အခန်းကဏ္ဍနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများ ကောင်းစွာချမှတ်ထားနိုင်စေရန်အတွက် နိုင်ငံအတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာအဆင့်များတွင် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍနှင့် လုံခြုံရေးကဏ္ဍအကြား **ကြိုတင်စီစဉ်မှုများ**ကို တည်ထောင်ထားရှိနိုင်ပါသည်။ ယင်းတို့အား ဆောင်ရွက်ရန် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် သို့မဟုတ် ဘက်ပေါင်းစုံပါဝင်သော သဘောတူညီချက်များပုံစံ၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ စံပြုလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ကပ်ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ အသင့်ပြင်ဆင်ခြင်း အစီအစဉ်များနှင့် သရုပ်သကန် ဖန်တီးထားသည့် ကပ်ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပွားမှုများပါဝင်သည့် လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုများ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ လျင်မြန်စွာ ဖြန့်ကျက်နိုင်မှုအား သေချာမှုရှိစေရန် **မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော ပစ္စည်းအား သိုလှောင်ထားရှိမှုများနှင့် လူသားအရင်းအမြစ်များ**ကို စုဆောင်းထားသင့်ပေသည်။ အစိုးရများသည် ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံသားများ အား **အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေအား တားဆီးကာကွယ်ခြင်း**နှင့် ကူးစက်မှုပျံ့နှံ့ခြင်းကို နှေးကွေးစေနိုင်သော ရိုးရှင်းသည့် တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှု အလေ့အကျင့်တို့ကို အသိပညာပေးထားရန် သေချာမှုရှိစေနိုင်ပါသည်။ ဆေးရုံများ၊ လမ်းများနှင့် ဆက်သွယ်ရေးလိုင်းများကဲ့သို့သော **အခြေခံအဆောက်အအုံ**တို့ကို ကပ်ဆိုက်မှုအကျပ်အတည်းမဖြစ်မီ အားဖြည့်ထားနိုင်ရာ အထူးသဖြင့် ကျေးလက်နေ လူထုများအပေါ် လက်လှမ်းမီစေရန် ဖြစ်ပါသည်။ စစ်ဆေးရုံများသည် **သုတေသနနှင့် ကာကွယ်ဆေးတည်ထွင်ဖော်ထုတ်ရေး**တွင် အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေပြီး၊ ယင်းတို့အားဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်ပေးပါက အရပ်ဘက် ဆေးရုံများအပေါ်တွင်ရှိ ဖိအားကို လျော့ပါးသက်သာစေနိုင်ပါသည်။ မမျှော်လင့်သည့်အခြေအနေတွင် ဖြစ်ထွန်းလျက်ရှိသော အကျပ်အတည်းကပ်ဘေးကို တန်ပြန်ရန် အလှူအယက်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ရှောင်ရှားပြီး နောက်လာမည့် ရောဂါဖြစ်ပွားမှုအတွက် အသင့်ပြင်ဆင်ရန် အတော်အသင့်တည်ငြိမ်သောအချိန်များကို အသုံးပြုသင့်သည်။ လုံခြုံရေးအဖွဲ့အစည်းများသည် အကျပ်အတည်းကပ်ဘေးတစ်ခု လျော့ပါးသွားသည်နှင့် တပြိုင်နက် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ နာလန်ထူရေးကို အန္တရာယ်တွင်း မကျရောက်စေဘဲ ၎င်းတို့၏ ပုံမှန်အခန်းကဏ္ဍတာဝန်များကို ချောမွေ့စွာ ပြန်လည်ထမ်းဆောင်ရန် အရပ်ဘက် (စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းရေး) အဖွဲ့အစည်းဌာနများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေး၍ **ပြန်လည်ထွက်ခွာခြင်း နည်းဗျူဟာများ**ကို ရေးဆွဲပြီး အကောင်အထည်ဖော်ရမည် ဖြစ်သည်။ ရပ်ရွာများအနေဖြင့် အကျပ်အတည်းကပ်ဘေး၏ နောက်ဆက်တွဲဂယက်များအတွက် ပြန်လည်တည်ထောင်မှုပြုခြင်းနှင့် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်း မှုပြုလုပ်နေစဉ်တွင် **အစိုးရမဟုတ်သော လုံခြုံရေးဆောင်ရွက်သူများနှင့် တရားရေးအဖွဲ့အစည်းများ**သည် အရေးပါမှုနှင့် သက်ဆိုင်မှုတို့ကို ရရှိ နိုင်ပါသည်။

စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းရေး ယန္တရားများသည် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အရေးပေါ် အခြေအနေများအတွင်း ယခင်ကအတိုင်းပင် အရေးပါမြဲ အရေးပါပါသည်။ နိုင်ငံတော်နှင့် ဒေသအလိုက် အရေးပေါ် အစိုးရအဖွဲ့များသည်

လုံခြုံရေးဆောင်ရွက်သူများအတွက် တာဝန်များ၏ အတိုင်းအတာကို တိုးချဲ့ပေးလေ့ရှိခြင်း သို့တည်းမဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းကို မြန်ဆန်မှုရှိစေရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများကို စုစည်းပေးလေ့ရှိခြင်းတို့ရှိရာ - ယင်းနှစ်ခုစလုံးသည် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာအား အလွဲသုံးစားမှုပြုခြင်းအန္တရာယ်ကို မြင့်မားစေပါသည်။ လွတ်လပ်စွာ သွားလာလှုပ်ရှားခွင့်နှင့် လူထုစုဝေးခြင်းဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များကို အကန့်အသတ်မရှိ မချမှတ်သင့်သလို ယင်းကန့်သတ်ချက်များသည် ဒီမိုကရေစီ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ရွေးကောက်ပွဲများကို အနှောင့်အယှက်မပေးသင့်ပါ။ ထို့အပြင်၊ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ထွက်ပေါ်ချက်ရလဒ်များအတွက် မှန်ကန်တိကျကာ အချိန်နှင့်တပြေးညီဖြစ်ပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်များက အလွန်အရေးပါသည့်အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်းနှင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းနှင့် အမည်မသိ လူပုဂ္ဂိုလ်များ၊ နိုင်ငံတော်အာဏာပိုင်များ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်ပမှ နိုင်ငံတော်မဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြင်ပနိုင်ငံအဖွဲ့အစည်းများ၏ တမင်ရည်ရွယ်၍ပြုလုပ်သော မဟုတ်မမှန်သတင်း ဖြန့်ဖြူးရေးများအောက်သို့ အထူးသဖြင့် ထိခိုက်လွယ်သည့် လူအဖွဲ့အစည်းများသည် ကျရောက်နေသည့်အချိန်တွင် နိုင်ငံရေးဆောင်ရွက်သူများက ခံစားရသော ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာဖိအားများကြောင့် သတင်းအချက်အလက်များအပေါ် ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်မှုများ မဖြစ်ပေါ်စေသင့်ပေ။ အဆိုပါ ဘေးဖြစ်ဖြစ်နိုင်ခြေများကို ဟန်ချက်ထိန်းရန် လွှတ်တော်များ၊ တရားစီရင်ရေးမဏ္ဍိုင်များ၊ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြည်သူ့လူထုတို့သည် တာဝန်ခံခြင်းရှိမှုကို မြှင့်တင်ရန် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရမည် ဖြစ်သည်။

ပုံ ၂ ကျန်းမာရေးကပ်ဆိုင်မှု ကာလများအတွင်း လုံခြုံရေးအဖွဲ့အစည်းဌာနများအတွက် အခန်းကဏ္ဍတာဝန်များ

နိုင်ငံတော်မှဖြစ်သည့် လုံခြုံရေးကိစ္စနှင့် တရားရေးကိစ္စတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးသူများ

- နိုင်ငံတော်၊ ပြည်ပနှင့် ညွှန်ပေါင်း လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များသည် နိုင်ငံရေး တည်ငြိမ်မှု၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး အကူအညီ၊ အရေးပေါ် ဆေးကုသမှု၊ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ဆေးရုံအဆောက်အအုံများ/ ပစ္စည်းများ၊ ကွာရန်တင်း အတွက် နေရာထိုင်ခင်းများပါသည့် နေရာများ၊ သုတေသနပံ့ပိုးမှု၊ ကာကွယ်ဆေး ဖော်ဆောင်မှု နှင့် လေ့ကျင့်သင်တန်း ပေးမှုနှင့် အသင့်ပြင်ဆင်ထားမှု စသည်တို့ကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်

- စစ်သည်တော် ရဲတပ်ဖွဲ့များ၊ နိုင်ငံစောင့်ရှောက်ရေး တပ်ဖွဲ့များ သို့မဟုတ် အရပ်သားကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးတို့သည် လူ့စုလူဝေးထိန်းသိမ်းရေး ကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ကာ ပြည်သူလူထုအတွင်း တည်ငြိမ်မှုကို ထိန်းသိမ်းပေးနိုင် ပြီး သီးခြားခွဲ၍ကန့်သတ် ကွာရန်တင်ထားရန် အစီအမံများကို ကြပ်မတ် လိုက်နာစေခြင်းအတွက် အကူအညီပေးနိုင်ပါသည်

- ရဲအဖွဲ့အစည်းသည် ဒေသန္တရလိုအပ်ရာများကို အကဲဖြတ်တွက်ချက်နိုင် ကာ ဦးတည်ပစ်မှတ်ထားသည့် အကူအညီကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပြီး အစောပိုင်း ရောဂါဖြစ်ပွားမှုများကို ဖော်ထုတ်သိရှိ၍ သီးခြားခွဲပေးနိုင်ကာ ပထမဆုံး သွားရောက်ဖြေရှင်းပေးသူများအဖြစ် တာဝန်ထမ်းကြပါသည်

- နယ်ခြားနှင့် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး တပ်ဖွဲ့များသည် နယ်ခြားဖြတ်ကျော်

သွားလာမှုများကို ထိန်းချုပ်၍ စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးနိုင်ပါသည်

- ထောက်လှမ်းရေး အဖွဲ့အစည်းများသည် အချက်အလက်များကို ဗဟိုစ နစ်ပြုလုပ်ပြီး ဆန်းစစ်လေ့လာရန် ပြည်တွင်းတွင်ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး ရောဂါ ကူစက်ထိတွေ့မှုများကို ခြေရာခံခြင်းအား အထောက်အကူပေးနိုင်ကာ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားမှုအား တားဆီးကာကွယ်နိုင်ရန် နိုင်ငံတကာတွင် လက်တွဲမှုပြုလုပ်နိုင်ပါသည် (ယင်းကို အချိုးအစားညီ မှုစွာ အချိန်ကန့်သတ်ချက်ဖြင့် ဥပဒေမူဘောင်အတိုင်းတတ်နိုင်သမျှ-လိုက် နာဆောင်ရွက်ရန်နေသမျှကာလပတ်လုံး)

- တရားရေးနှင့် ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်ဆိုင်ရာ စနစ်များက ဥပဒေစည်းမျဉ်း လေးစားလိုက်နာမှု အခြေအနေအား တည်တံ့စေရေး အကူအညီဖြစ်စေရာ တွင် အထူးသဖြင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာနှင့် ခြေမြစ်ခိုင်လုံမှုရှိသော စံနှုန်းများကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် အရေးပေါ်စည်းမျဉ်းသတ် မှတ်ချက်များကို ချိုးဖောက်မှုများကို တရားစွဲဆိုခြင်းအားဖြင့်သော်လည်း ကောင်းနှင့် လုံခြုံရေးဆောင်ရွက်သူများသည် ၎င်းတို့၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်ဘောင် များအတွင်း ရှိနေစေခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း ဖြစ်ပါသည်

အစိုးရမဟုတ်သော လုံခြုံရေးကိစ္စနှင့် တရားရေးကိစ္စတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးသူများ

- ရပ်ရွာလူထု၏ လုံခြုံရေးဆောင်ရွက်ပေးသူများ (ဥပမာ - ရပ်ခံရွာခံများ ကိုယ်တိုင် ပတ်ဝန်းကျင် လုံခြုံရေးဆောင်ရွက်မှုများ၊ မိမိကိုယ်ကို ကာ ကွယ်ရေး အုပ်စုများနှင့် ရဲအရံ အင်အားစုများ) သည် နယ်မြေဒေသအ တွက် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးအား ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းတွင် ရဲအဖွဲ့အစည်း နှင့် လက်တွဲမှုပြုလုပ်နိုင်ကာ ရဲများနှင့် အရပ်သားများအကြား ယုံကြည် မှုအား တည်ဆောက်ခြင်းတွင် အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုမှာ ပါ ဝင်ပါသည်

- အကျဉ်းထောင်စောင့်များနှင့် လုံခြုံရေးအဖွဲ့များသည် စည်းမျဉ်းလိုက်နာ မှုကို ထိန်းသိမ်းတည်တံ့စေနိုင်ပြီး၊ ကောင်းမွန်သည့် သန့်ရှင်းရေး အခြေအ နေများကို ကူညီထိန်းသိမ်းပေးနိုင်ကာ၊ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ဘေးကင်းလုံ ခြုံရေး အစီအမံများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်ပြီး ထိတ်လန့်

တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့် ရုန်းရင်းဆန်ခတ်မှုဖြစ်ခြင်းများကို ကာကွယ်တားဆီးပေး နိုင်ပါသည်

- ဒေသခံ ရပ်ရွာလူထု ခေါင်းဆောင်များသည် ရှေ့တန်းတွင် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသူများကို အရေးကြီးသော သတင်းအချက်အလက် များ ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပြီး အရပ်သားများအနေဖြင့် စည်းမျဉ်းလိုက်နာမှုနှင့် နားလည် သဘောပေါက်မှုကို အထောက်အကူပေးနိုင်ပါသည်

- အစိုးရမဟုတ်သော လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့် ပုဂ္ဂလိက လုံခြုံရေးအဖွဲ့ များသည် ၎င်းတို့ နယ်မြေစိုးမိုးထားသော သို့တည်းမဟုတ် အစိုးရ လုံခြုံ ရေးအဖွဲ့များကိုယ်စား အစားထိုးဆောင်ရွက်ပေးနေသော နေရာများတွင် အထက်တွင်ဆိုခဲ့ပြီးသော ဝန်ဆောင်မှု အများအပြားကို ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ကောင်းလိုအပ်နိုင်ပါသည်

စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းရေး အဖွဲ့အစည်းဌာနများ

- လွှတ်တော်များအနေဖြင့် လုံခြုံရေးဆောင်ရွက်ပေးသူများကို တာဝန်ခံမှု ရှိစေပြီး ၎င်းတို့၏ လုပ်ရပ်များကို စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းမှုပြုလုပ် ပေးနိုင်ပါသည်

- လွှတ်တော်များအနေဖြင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အရေးပေါ်အခြေအနေများ အတွက်နှင့် နောက်ဆက်တွဲ ပြန်လည်ထူထောင်မှုပြုလုပ်နိုင်ရန် လိုအပ် သော ဘတ်ဂျက်များကို မဲခွဲဆုံးဖြတ်ပေးပြီး ဥပဒေများကို အတည်ပြု ထုတ်ပြန်ပေးပါသည်

- အရေးပေါ်အခြေအနေ ကာလများသတ်မှတ်ချက်ကို ကြေငြာရန်နှင့် ဖျက်သိမ်းရန်မှာ လွှတ်တော်များ၏ တရားဝင်လုပ်ပိုင်ခွင့် ဖြစ်လေ့ရှိပါ သည်

- လုံခြုံရေး အဖွဲ့အစည်း ဌာနများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အားပေးအပ်ထားသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ နှင့် တရားဥပဒေဆိုင်ရာ ဘောင်များကို ကျော် လွန်မှုမရှိစေရန် မီဒီယာနှင့် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းတို့သည် ထိုသူ တို့ ဆောင်ရွက်ကြရသည့် အခန်းကဏ္ဍတာဝန်များကို စောင့်ကြည့်လေ့ လာနိုင်ပါသည်

ကျန်းမာရေးကပ်ဆိုက်မှုများအတွင်း လုံခြုံရေးကဏ္ဍ ပါဝင်ခြင်း ၏ အန္တရာယ်များနှင့် အကျိုးကျေးဇူးများကား အဘယ်နည်း။

လုံခြုံရေးကဏ္ဍ အဖွဲ့အစည်းများသည် ၎င်းတို့၏ ပင်မလုပ်ငန်းဆောင်တာများထက်ပိုသော လုပ်ကိုင်စရာများကို ဆောင်ရွက်ကြရန် အသင့်ပြင်ဆင်ထားရမည်မှာ ရှင်းလင်းပါသည်။ သို့တိုင်၊ ကျန်းမာရေး ကပ်ဆိုက်မှုကာလတစ်ခုအတွင်း ထိတွေ့ပါဝင်ရသည်မှာ အန္တရာယ်တွေ့နိုင်ခြေများ ရှိပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့်၊ **ရောဂါကူးစက်မှု ဖြစ်သွားမည့်အရေးကတစ်ကြောင်းနှင့် တပ်ဖွဲ့ဝင်များ၏ အသက်များဆုံးရှုံးနိုင်သည်ကတစ်ကြောင်းကြောင့်** စစ်တပ်တပ်ဖွဲ့များကို ကူးစက်ရောဂါကပ်ဘေးတစ်ခု၏ ထိပ်တန်းနေရာများကို ပို့ဆောင်ဖြန့်ကျက်ရန် အစိုးရများသည် တွန့်ဆုတ်လေ့ရှိကြပါသည်။ ထို့အပြင်၊ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များ၏ စည်းကမ်းသည် ၎င်းတို့အား မြန်ဆန်ထိရောက်မှုရှိစေသော်လည်း ၎င်းတို့၏ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ချက်များအတွင်း **ပြောင်းသာလွှဲသောဆောင်ရွက်ရန် ခက်ခဲခြင်း**ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပြီး တင်းကျပ်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ဘောင်များနှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများက ၎င်းတို့၏ ပါဝင်ပတ်သက်မှုကို ရှုပ်ထွေးမှုရှိစေနိုင်ပါသည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်၊ ကျန်းမာရေး ကပ်ဆိုက်မှုကာလများအတွင်း လုံခြုံရေးကဏ္ဍ အဖွဲ့အစည်းများက ထိတွေ့ဆောင်ရွက်မှုပြုလုပ်ကြသောအခါ ၎င်းတို့အတွက် တိုက်ရိုက်အကျိုးကျေးဇူးများ ရှိပါသည်။ အဓိကအားဖြင့် အဖွဲ့အစည်းဌာနများအနေဖြင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ သာမန်အယူအဆနားလည်မှုများကို သာလွန်ပြီး ကျန်းမာရေးနှင့် လူသားလုံခြုံရေးကို တိုးတက်မြှင့်တင်ပေးခြင်းအားဖြင့် **ဂုဏ်သိက္ခာပိုင်ဆိုင်ရာ စိတ်ချယုံကြည်မှု**ကို ရရှိပါသည်။ အကျပ်အတည်း ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရေးမှတစ်ဆင့် ရဲအဖွဲ့အစည်းက သင်တန်းများပြုလုပ်ပေးခြင်းနှင့် အရပ်သားများကို အကူအညီပေးသောအခါ ၎င်းတို့ တာဝန်ထမ်းဆောင်ပေးနေသော ရပ်ရွာလူထုများအတွင်း **ဆက်ဆံရေးများတိုးတက်စေသောကြောင့်** ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ခြင်းဖြစ်ပြီး ပြည်သူ့လူထုအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် **စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင်ခြင်း**တို့ကို ဖြစ်ပွားစေပါသည်။ *SSR နောက်ခံအကြောင်းအရာလက်စွဲ ဖြစ်သည့် "ရဲအဖွဲ့အစည်း" စာစဉ်တွင် ထိရောက်သည့် ရဲလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကို ပိုမိုလေ့လာနိုင်ပါသည်။* ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး အရေးပေါ်အခြေအနေများသည် **နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေများကို လိုက်နာမှုကို စောင့်ထိန်းရန် အခွင့်အလမ်းများကို လမ်းဖွင့်ပေးပါသည်။** လူ့အခွင့်အရေး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု အကူအညီဆိုင်ရာ အသိုင်းအဝိုင်းများနှင့် စောစီးစွာ လက်တွဲခြင်းသည် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများအား လမ်းညွှန်ပြသရန် အဓိကသော့ချက်ဖြစ်နိုင်ရာ၊ ဥပမာအားဖြင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းတို့၏ အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်မှုများကို အဟန့်အတားမပြုဘဲ အကြိုစိစစ်ရေး အဆောက်အအုံများနှင့် ကွာရန်တင်းသီးသန့်ခွဲထားရေး စင်တာများကို မည်သို့တည်ဆောက်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည်ဆိုသည်ကို ဖြစ်ပါသည်။

ယခုကဲ့သို့သော ကဏ္ဍစုံ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို များစွာသော ကောင်းမွန်သည့် ဥပမာများက မီးမောင်းထိုးပြလျက်ရှိပါသည်။ အီဘိုလာရောဂါ အကျပ်အတည်းကာလအတွင်း လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များက ရောဂါထိန်းချုပ်ရေး ဗဟိုဌာနများ၏ လုပ်ငန်းကို အကူအညီပေးခဲ့ရာ ရောဂါနမူနာများကို ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းကို မြန်ဆန်မှုဖြစ်စေခြင်း၊ ကုသရေး ယာယီအဆောက်အအုံများကို ဆောက်လုပ်ခြင်းတွင် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အင်ဂျင်နီယာ တပ်ဖွဲ့များက ထောက်ကူပေးခြင်းအပါအဝင် ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားမှု၏ အတိုင်းအတာနှင့် သဘောသဘာဝတို့ကို အသစ်သိရှိနိုင်ရန် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့များနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အရေးပေါ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သည့် အရာရှိများ ပုံမှန်တွေ့ဆုံခြင်းတို့ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် COVID-19 ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားနေချိန်တွင် လူနာများ များပြားလာမှုကြောင့် အရပ်ဘက်ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု အခြေခံအဆောက်အအုံများ မနိုင်ဝန်ဖြစ်လာသောအခါ ယင်းတို့အား အကူအညီပေးရေးတွင် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ နိုင်ငံများတွင် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ဆေးဝန်ထမ်းက အဓိက အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုမှ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။

လုံခြုံရေးကဏ္ဍအား (ကောင်းမွန်သော) အုပ်ချုပ်ရေး SSG သည် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးကပ်ဆိုက်မှုများအတွက် ဗဟိုချက်မ မည်ကဲ့သို့ဖြစ်နေပါသနည်း။

ကောင်းမွန်သည့် ဒီမိုကရေစီနည်းကျသော SSG ၏ ရည်မှန်းချက်များအများအပြားအနက် လုံခြုံရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ပြည့်ဝမြန်ဆန်မှု၊ မှန်ကန်ထိရောက်မှု၊ ပူးပေါင်းပါဝင်နိုင်မှု၊ အားလုံးပါဝင်နိုင်မှု၊ သာတူညီမျှမှု၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာခြင်းရှိမှုနှင့် တာဝန်ခံခြင်းရှိမှုတို့ဖြစ်ပါသည်။ *SSR နောက်ခံအကြောင်းအရာလက်စွဲဖြစ်သည့် "လုံခြုံရေးကဏ္ဍအား အုပ်ချုပ်မှုပေးရေး" ကို ကျေးဇူးပြု၍ ဖတ်ရှုပါ။* ယင်းအခြေခံသဘောတရားများသည် ကျန်းမာရေး အရေးပေါ်အခြေအနေတစ်ခုအတွင်း လူသားတို့၏ အသက်ကို အတိုင်းအတာပမာဏ ကြီးမားစွာ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် လျင်မြန်ပြီး ပူးတွဲညီညွတ်သည့် လုပ်ဆောင်မှုကို လိုအပ်သောအခါ အရေးတကူအရေးပါ၍ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အရာများဖြစ်ပါသည်။ လုံခြုံရေး အဖွဲ့အစည်းဌာနများတွင် ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားမှုများအပေါ် အဆိုးအရှုံးအပျက်အဆီးများစွာ လူသားတို့ပေးစပ်ရသည့် အဖိုးအခများကို လျော့ချရာတွင် အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လျက်ရှိကြသော်လည်း ၎င်းတို့၏ တပ်ဖွဲ့ဝင်များအပေါ်တွင် ပြည်သူထူထုက ယုံကြည်ပြီး လေးစားမှုရှိထား၍ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အရေးပေါ်အခြေအနေများကို တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းပေးသည့် အခြားသော အဖွဲ့အစည်းများက ၎င်းတို့အား အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့်အတူ ဒီမိုကရေစီနည်းကျသည့် စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းမှု ယန္တရားများအပေါ် တာဝန်ခံမှုရှိမှုသာ အောင်မြင်မှုရရှိနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရန် ပျက်ကွက်ခြင်းက ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး အထူးလုပ်ငန်းတစ်ခုအတွက် ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများကို ပိုမိုဆိုးရွားစေပါသည်။ ထို့ကြောင့်၊ ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားခြင်းဖြစ်ရပ်တစ်ခုအား တိုက်ဖျက်ခြင်းအပေါ် မှန်ကန်ထိ

ရောက်သည့် အထောက်အကူပြုနိုင်ရန် လုံခြုံရေးကဏ္ဍအပေါ် ကောင်းမွန်သည့် အုပ်ချုပ်မှုပေးရေး၊ လုံခြုံရေးကဏ္ဍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး နှင့် လုံခြုံရေး အဖွဲ့အစည်းဌာနများ၏ စွမ်းရည် စသည်တို့အကြားဝယ် တိုက်ရိုက်ချိတ်ဆက်မှုတစ်ခု ရှိနေပါသည်။

လုံခြုံရေးကဏ္ဍ အဖွဲ့အစည်းဌာနများအနေဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အကျပ်အတည်းများအပေါ် လက်ဦးမှူရယူခြင်းဆိုသည်မှာ အသင့်ပြင်ဆင်ထားရေးအပေါ် အလေးပေးအားရုံစိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ လုံခြုံရေးကဏ္ဍဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ပြုလုပ်နိုင်သည့် တိုက်ရိုက်လုပ်ဆောင်မှုများတွင် ရိုက်ခတ်သက်ရောက်နိုင်ခြေရှိသည့် လူထုအသိုင်းအဝန်းများအတွင်း ကပ်ဘေးစီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် ထိတွေ့ဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ ခေါင်းစဉ်များဖြင့် **သင်တန်းနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်တည်ဆောက်ခြင်းတို့ကို လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များနှင့် ရဲအဖွဲ့အစည်းတို့အတွက်** အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ပေးခြင်း ပါဝင်ပါသည်။ နားလည်မှုလွှဲများခြင်းကို ကာကွယ်ရန် အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းခြင်းများ မတိုင်မီ **ရှင်းလင်းသော ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာနှင့် အန္တရာယ်ဘေးကင်းရေးဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ**ကို သတ်မှတ်ထားရှိပြီး ဖြန့်ဝေထားသင့်ပါသည်။ အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းဌာနများနှင့် ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံရပ်ခြားမှ မိတ်ဖက်ဌာနများသည် မြန်ဆန်ထိရောက်ပြီး ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သည့် တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းမှုတစ်ခုအား ဆောင်ကျဉ်းပေးနိုင်ရန် **အတွေ့အကြုံများ နှင့် ရရှိထားသည့် သင်ခန်းစာများကို မျှဝေသင့်ပါသည်။ ကျား/မ အရေးဆောင်ရွက်မှု**ဆိုင်ရာ လက်ရှိလုံခြုံရေးကဏ္ဍ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ကျား/မ အလိုက် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ရာများနှင့် ကျန်းမာရေးကပ်ဆိုင်ရာဘေးများ/တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာ အကျိုးဆက်များကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် အကြံပြုပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခြင်းသို့ ဦးတည်ပေးထားနိုင်ပါသည်။ အဆိုပါ လုပ်ငန်းဆောင်တာ အများအပြားသည် များစွာလိုအပ်လျက်ရှိသည့် လုံခြုံရေးကဏ္ဍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများ၏ အရေးကြီးဖြစ်မှုအတွက် ဆောင်ကျဉ်းပေးကာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အဖိုးတန် သင့်တော်ပါသည်။

လုံခြုံရေးကဏ္ဍအပေါ် စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းရေး ယန္တရားများသည် ကျန်းမာရေး ကပ်ဆိုင်ရာမှုကာလများအတွင်း အထူးသဖြင့် အရေးကြီးပါသည်။ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အရေးပေါ်အခြေအနေများကို ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရန် ပုံစံပြုရေးဆွဲထားသော ဥပဒေမူဘောင်များက ကြပ်မတ်လိုက်နာစေခြင်းကိစ္စအတွက် အလားတူ လိုက်လျောညီထွေသော ဥပဒေများကို လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းအားမှတ်သားထား၍ **လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းရေး ကော်မတီများ**ကို အားဖြည့်ပေးနိုင်ပြီး စွမ်းဆောင်ရည်များကို ကောင်းမွန်တိုးတက်စေနိုင်ရာတွင် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ လုံခြုံရေး ကိစ္စရပ်များအကြား ဆက်စပ်မှုအပေါ်တွင် အထူးသဖြင့် ဖြစ်ပါသည်။ *SSR နောက်ခံအကြောင်းအရာလက်စွဲဖြစ်သည့် "လွှတ်တော်များ" ကို ကျေးဇူးပြု၍ ဖတ်ရှုပါ။* လူ့အခွင့်ရေး ကော်မရှင်များ၊ ရဲများအပေါ် တိုင်တန်းမှုလက်ခံသည့် ဘုတ်အဖွဲ့များ၊ ထောက်လှမ်းရေးအပေါ် စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းရေး အဖွဲ့အစည်းများ

နှင့် ကာကွယ်ရေးအပေါ် တိုင်တန်းမှုလက်ခံသည့် အဖွဲ့များ စသည့် **လွတ်လပ်သော စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းရေး အဖွဲ့များ** သည် တိုင်ကြားရေးစနစ်ယန္တရားများ ထားရှိပေးခြင်းအားဖြင့်နှင့် လုံခြုံရေး အဖွဲ့အစည်းဌာနများအပေါ် ထိန်းချုပ်မှုအား ကျင့်သုံးခြင်းအားဖြင့် အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍတာဝန်တစ်ရပ်ကို ဖြည့်ဆည်းကြပါသည်။ ဒေသန္တရ နိုင်ငံတွင်းနှင့် ကမ္ဘာ့ သတင်းဌာနများမှ **ဂျာနယ်လစ်များ**သည်လည်း အရေးပါသော သတင်းအချက်အလက်များ ပံ့ပိုးပေးကြခြင်းအားဖြင့် မရှိမဖြစ်သည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေကြပြီး၊ အရေးပေါ်အခြေအနေများအား အစီရင်ခံခြင်းနှင့် ကိုင်တွယ်ခြင်းအပြင် တာဝန်ယူမှုရှိသော သတင်းပညာရပ်တို့ကို ၎င်းတို့အား လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးထားသင့်ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် လူထုအသိုင်းအဝိုင်း အစီအမံများ၊ နေရာဒေသများသို့ ဖြန့်ကျက်လှူပေးမှုများ သို့တည်းမဟုတ် ကျန်းမာရေး အကျပ်အတည်း စီမံခန့်ခွဲမှုအတွင်း ပါဝင်သော အရပ်ဘက်နှင့် စစ်ဘက်မှ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပုံမှန်ဆက်သွယ်ခြင်းများမှတစ်ဆင့် ကျန်းမာရေး အကျပ်အတည်း တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းလုပ်ဆောင်ချက်များကို ပံ့ပိုးအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတွင် ထိတွေ့၍ ကိုယ်စားပြုပေးသင့်ပါသည်။ **အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း**ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းပုဂ္ဂိုလ်များသည် ရပ်ရွာလူထုများကို အသင့်ပြင်ဆင်စုစည်းပြီး ထိတွေ့ဆက်ဆံရန် သီးသန့်ဖြစ်သည့် အနေအထားတွင် ရှိနေပါသည်။ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်အဖွဲ့များနှင့် သုတေသနအဖွဲ့အစည်းဌာနများသည် မူဝါဒချမှတ်သူများထံ ကျန်းမာရေး ဘေးဒုက္ခအား တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှုကို ပံ့ပိုးပေးသည့် သက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များနှင့် အခြားသတင်းအချက်အလက်များကို မျှဝေပေးနိုင်ပါသည်။ *SSG အား အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းက မည်ကဲ့သို့ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေသည်ကို ပိုမိုသိရှိလိုပါက SSR နောက်ခံအကြောင်းအရာလက်စွဲဖြစ်သည့် "အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း" ကို ကျေးဇူးပြု၍ ဖတ်ရှုပါ။*

နောက်ထပ်ဖတ်စရာ

အထွေထွေဖတ်ရှုခြင်း-

- **The Next Ebola: Considering the Role of the Military in Future Epidemic Response** London: Chatham House, 2017.
- Position Paper: Civil-military coordination during humanitarian health action
Geneva: WHO Global Health Cluster, 2011.
- Security and Justice Reform Response to Covid-19 Crisis
Geneva: DCAF International Security Sector Advisory Team, 2020.
- Dawn Lui
Impact of COVID-19 on Security Sector Governance, Briefing Note
Geneva: DCAF, 2020.
- Ilona Kickbusch, James Orbinski, Theodor Winkler, and Albrecht Schnabel
We need a sustainable development goal 18 on global health security
The Lancet, 385, 2015: 1069.
- Jennifer B. Nuzzo and Gigi Kwik Gronvall **Global Health Security: Closing the Gaps in Responding to Infectious Disease Emergencies** Global Health Governance, 4(2), 2011: 1–15.
- Albrecht Schnabel and Ilona Kickbusch (eds.) **The Security Sector and Health Crises** Geneva: DCAF, forthcoming in 2020.

Guiding tools for security sector actors:

- **Guidelines for Developing Emergency Simulations and Drills**
Washington DC: Pan American Health Organization, 2011.
- Health, Border and Mobility Management
Fact Sheet
Geneva: International Organization for Migration, 2015.
- **Oslo Guidelines: Guidelines on the Use of Foreign Military and Civil Defence Assets in Disaster Relief** Geneva: Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, 2007.
- Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015–2030
Geneva: UN Office for Disaster Risk Reduction, 2015.
- **The Neglected Dimension of Global Security: A Framework to Counter Infectious Disease Crises** Washington, DC: Commission on a Global Health Risk for the Future, 2016.
- David J. Dausey
Using exercises to improve public health preparedness in Asia, the Middle East and Africa BioMed Central Research Notes, 7, 2014: 474.

- Thomas W. Grein et al.
Rumors of Disease in the Global Village: Outbreak Verification Emerging Infectious Diseases, 6(2), 2000: 97–201.
- Sandra H. Johnson, Ana Smith Iltis, Benjamin W. Moulton, Edward J. Hutchinson, and Courtney J. McClellan
The National Action Agenda for Public Health Legal Preparedness Journal of Law, Medicine and Ethics, 36(1) Special Supplement, 2008: 1–79.
- Luke Mondor et al.
Timelines of Nongovernmental versus Governmental Global Outbreak Communications Emerging Infectious Diseases, 18(7), 2012: 1184–1187.
- Jessica S. Schwind, David J. Wolking, and John S. Brownstein
Evaluation of Local Media Surveillance for Improved Disease Recognition and Monitoring in Global Hotspot Regions PLOS One, 9(10), 2014.
- Weizhong Yang (ed.)
Early Warning for Infectious Disease Outbreak: Theory and Practice London: Elsevier, 2017.
- Cécile Viboud et al.
Prediction of the Spread of Influenza Epidemics by the Method of Analogues American Journal of Epidemiology, 158(10), 2003: 996–1006.

အိတ်ဂိုလာရောဂါအတွက်

- Adam Kamradt-Scott, Sophie Harman, Clare Wenham, and Frank Smith III
Civil-military cooperation in Ebola and beyond The Lancet, 387, 2016: 104–105.
- Cathy Haenlein and Ashlee Godwin
Containing Ebola: A Test for Post-Conflict Security Sector Reform in Sierra Leone Stability: International Journal of Security and Development, 4(1), 2015: Art. 38.
- Stephen A. Matlin, Albrecht Schnabel, Ilona Kickbusch, Miriam Sangiorgio, and Michaela Told
Security Sector Engagement in Global Health Crises. A Brief for Policy-Makers Geneva: Global Health Programme, IHEID and DCAF, 2015.

- Stephen A. Matlin, Albrecht Schnabel, Ilona Kickbusch, Theodor Winkler, Miriam Sangiorgio, Michaela Told, Usha Trepp, and Werner Werder
The Security Sector and Global Health Crises: Lessons and Prospects. A Policy Brief
Geneva: Global Health Programme, IHEID and DCAF, 2016.

The Lancet, 395, 2020: 1047-1053.

- Jonathan Sandy, Albrecht Schnabel, Haja Sovula, Usha Trepp, and Raphael Zumsteg
The Security Sector's Role in Responding to Health Crises: Lessons from the 2014-2015 Ebola Epidemic and Recommendations for the Mano River Union and Its Member States
Geneva: DCAF, 2017.

-Viet-Phuong La et al.
Policy Response, Social Media and Science Journalism for the Sustainability of the Public Health System Amid COVID-19 Outbreak: The Vietnam Lessons
Sustainability, 12(7), 2020: 2931.

SARS ရောဂါအတွက်

- Melissa Curley and Nicholas Thomas
Human security and public health in Southeast Asia: the SARS outbreak
Australian Journal of International Affairs, 58(1), 2004: 17-32.

- Julie E. Fischer
Global Health Security: A Long-Term Prescription
Washington, DC: Stimson Center, 2013.

- Jonathan Marcus
Coronavirus: Five things the military can do during pandemic
BBC, 21 March 2020.
<https://www.bbc.com/news/world-51984199>

- Jason Wang, Chun Y. Ng, Robert H. Brook
Response to COVID-19 in Taiwan: Big Data Analytics, New Technology, and Proactive Testing Journal of the American Medical Association, 323(14), 2020: 1341-1342.

ဝက်တုပ်ကွေး ရောဂါအတွက်

- Allen Yu-Hung Lai
Organisational Capacity and Health Security: Evidence from Fighting Influenza A H1N1 Pandemics in 2009
Asian Journal of Social Science, 42(1/2), 2014: 103-121.

- Alex Ward
The Pentagon just offered ventilators for the coronavirus response. It could do much more VOX, 18 March 2020.
<https://www.vox.com/2020/3/17/21181115/coronavirus-military-response-national-guard>

COVID-19 ရောဂါအတွက်

- **Armies are mobilising against the coronavirus**
The Economist, 23 March 2020.
<https://www.economist.com/international/2020/03/23/armies-are-mobilising-against-the-coronavirus>

- How the public sector and civil society can respond to the coronavirus pandemic
Harvard Kennedy School, 2020.
<https://www.hks.harvard.edu/faculty-research/policy-topics/health/how-public-sector-and-civil-society-can-respond-coronavirus>

- Nirmal Kandel, Stella Chungong, Abbas Omaar, Jun Xing
Health security capacities in the context of COVID-19 outbreak: an analysis of International Health Regulations annual report data from 182 countries

DCAF ၏ ထပ်ဆင့် အရင်းအမြစ်များ

- DCAF က SSR နှင့်ကောင်းမွန်သော SSG တို့၏ ကဏ္ဍရှုထောင့်အား လုံးအတွက် လက်စွဲသုံးသည့်အရာ (tools) မျိုးစုံ၊ လက်စွဲစာအုပ်များ နှင့် လမ်းညွှန်မှု မျိုးစုံကို ထုတ်ဝေသည် - များစွာသော အရင်းအမြစ် များ ကိုလည်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားဖြင့်သာမက အခြားဘာသာစကားများဖြင့်လည်း ရရှိနိုင်ပါသည် - အခမဲ့ download ရယူရန် www.dcaf.ch

- DCAF-ISSAT website က SSR လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူများအတွက် အွန်လိုင်းသင်ယူမှု အရင်းအမြစ် အမျိုးမျိုးကို ဤတွင် <http://issat.dcaf.ch> ရရှိစေပါသည်

DCAF - လုံခြုံရေးကဏ္ဍအား အုပ်ချုပ်မှုပေးရေးအတွက် ဂျီနီဗာစင်တာသည် နိုင်ငံတကာ ဖောင်ဒေးရှင်း တစ်ခုဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းတာဝန်မှာ ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်မှုပေးရေးနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ကိစ္စတို့တွင် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းအား ထောက်ပံ့ပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ DCAF သည် စံပြုသတ်မှတ်ချက်များနှင့် စံချိန်စံညွှန်းများကို ဖော်ထုတ်ပြုစု၍ ထွန်းကားစေကာ၊ အလိုက်သင့်ပြုပြင်ထားသော မူဝါဒဆိုင်ရာ သုတေသနများ ပြုလုပ်ပြီး၊ ဒီမိုကရေစီ လုံခြုံရေးကဏ္ဍအား အုပ်ချုပ်မှုပေးရေးကို မြှင့်တင်ရန် ကောင်းမွန်သော အလေ့အကျင့်များနှင့် ထောက်ခံအကြံပြုချက်များကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်၍ နိုင်ငံတွင်း အကြံပေး အကူအညီနှင့် လက်တွေ့ ကျသော အကူအညီပေးအပ်ခြင်း အစီအစဉ်များကို ထောက်ပံ့ပေးသည်။

DCAF ၏ ကျေးဇူးတင်ရှိမှုအား ဖော်ပြခြင်း

Sabeena Bali, Floris de Klerk Wolters နှင့် Albrecht Schnabel တို့အား စာပေရေးသားပေးမှုအတွက်၊

Kimberly Storr အား အင်္ဂလိပ်ဘာသာအား စိစစ်ပေးမှုအတွက်၊ ထို့ပြင် Petra Gurtner အား အပြင်အဆင်ပုံစံနှင့် ဒီဇိုင်းအတွက်။

စာစဉ်တွဲများအတွက် အယ်ဒီတာ

Gabriela Manea

ယခုစာစဉ်အား ကိုးကားရန်

DCAF - လုံခြုံရေးကဏ္ဍအား အုပ်ချုပ်မှုပေးရေးအတွက် ဂျီနီဗာစင်တာ။ လုံခြုံရေးကဏ္ဍနှင့် ကျန်းမာရေးကပ်ဆိုင်မှု ကာလများ။ SSR နောက်ခံအကြောင်းအရာ စာစဉ်အတွဲများ။ Geneva: DCAF, 2019.

© DCAF. SSR နောက်ခံအကြောင်းအရာလက်စွဲများကို www.dcaf.ch တွင်အခမဲ့ရနိုင်သည်။ အသုံးပြုသူများသည် DCAF ကို credit ပေး အသိအမှတ်ပြုပေးပါက ဤစာစဉ်ကို ကူးယူဖြန့်ဝေနိုင်သည်။

စီးပွားဖြစ်အသုံးပြုရန်မဟုတ်ပါ။

DCAF - လုံခြုံရေးကဏ္ဍအား အုပ်ချုပ်မှုပေးရေးအတွက် ဂျီနီဗာစင်တာ

P. O. Box 1360

CH-1211 Geneva 1

ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ

DCAF ၏ SSR နောက်ခံအကြောင်းအရာလက်စွဲဆိုင်ရာ အက်ပလီကေးရှင်းကို download ရယူပါ

လုံခြုံရေးကဏ္ဍအား ကောင်းမွန်သည့်အုပ်ချုပ်မှုပေးရေးနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတို့၏ အခြေခံအချက်များအတွက် ကျယ်ပြန့်သော အရင်းအမြစ်တစ်ခု -

SSR နောက်ခံအကြောင်းအရာလက်စွဲများ - လုံခြုံရေးကဏ္ဍအား အုပ်ချုပ်မှုပေးရေးနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ အဓိက အကြောင်းအရာများကို အတိုချုပ် မိတ်ဆက်တင်ပြမှုများ။

SSR စာတမ်းများ - လုံခြုံရေးကဏ္ဍအား အုပ်ချုပ်မှုပေးရေးဆိုင်ရာတွင် ခေတ်အမီဆုံးဖြစ်သည့် ခေတ်ရေစီးကြောင်းလားရာများကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ကျွမ်းကျင်သူများက ရေးသားကာ ပြန်လည်သုံးသပ်၍ တည်းဖြတ်ထားသော ခေတ်မီအဆင့်မြင့် ဆန်းစစ်မှု။

လေ့လာရန် DCAF ၏ အရင်းအမြစ်များ - ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသမားများအတွက် အကောင်းဆုံး လက်တွေ့လမ်းညွှန်မှုဖြစ်စေရန် ရွေးချယ်စုစည်းပေးထားသည့် ဘာသာစကားများစွာဖြင့် လက်စွဲစာအုပ်များ၊ လက်စွဲသုံးရမည့်အရာများ စုစည်းပေးထားသော toolkits စာအုပ်များနှင့် လမ်းညွှန်ချက်မှတ်စုများ ပါဝင်ပါသည်။

- ဤအက်ပလီကေးရှင်းတွင် ရရှိနိုင်သည်များ -
- အော့ဖ်လိုင်း အပြည့်အဝအသုံးပြုနိုင်ရန် တစ်ကြိမ် download ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်သည့် အရင်းအမြစ်များ
- ပိုမိုရှင်းလင်းသောစာသားနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် zoom ချဲ့ရန်အတွက် စာဖတ်နည်း reading modes နှစ်ခုရှိရာ၊ နှစ်သက်ရာ ကိုရွေးချယ်နိုင်သည်
- မြန်ဆန်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်ပြီး အချက်အလက်နှင့် သိုလှောင်မှုကို ပေါ့ပါးစေသော အကောင်းဆုံးချိန်ညှိထားသည့် iOS နှင့် Android စနစ်ပုံစံများ

Apple App Store သို့မဟုတ် Google Play စတိုးမှအခမဲ့ download ရယူနိုင်သည်။